

Handläggare
Robert Fåhraeus
Samhällsbyggnadskoordinator

Tjänsteskrivelse
2023-03-27

Diarienummer
KS-2023/101

Kommunstyrelsen

Hemställan om ny VA-taxa –svar på återremiss

Förslag till beslut

1. Kommunstyrelsens förslag till Kommunfullmäktige:
 - 1) Knivsta kommuns VA-taxa justeras genom att brukningstaxan höjs med 8,0 %
 - 2) Den nya taxan börjar gälla från och med den 1 juni 2023 eller vid den senare tidpunkt som kommunfullmäktiges beslut vinner laga kraft.

Sammanfattning av ärendet

På grund av kraftigt ökade kostnader för framförallt el och räntor behöver brukningstaxan höjas med mer än vad som tidigare beslutats. Tidigare beslut finns om en höjning med 5,0 % från 1 januari 2023.

För att kompensera för dessa ökade kostnader med totalt 2,6 mnkr behöver brukningstaxan öka med 8,0 %. Trots denna ytterligare ökning höjning av brukningstaxan beräknas resultatet för Knivstavatten för 2023 bli -3,2 mnkr.

Ärendets tidigare beredning

Roslagsvatten har hemställt om en ändring av VA-taxan i en skrivelse som inkom till kommunen den 20 december 2023. Ärendet har beretts av samhällsutvecklingsnämnden den 23 januari 2023, § 9. Ärendet togs upp i Kommunstyrelsens sammanträde 27 februari och återremitterades då till samhällsbyggnadskontoret för vidare handläggning.

Ärendet

Den allmänna VA-verksamheten ska vara självfinansierande genom avgifter som regleras i VA-taxan. På grund av kraftigt ökade kostnader för framförallt el och räntor behöver brukningstaxan höjas mer än vad som tidigare beslutats. Tidigare beslut finns om en höjning med 5,0 % från januari 2023.

Vid framtagandet av ny prognos för 2023 för Knivstavatten prognosticeras elpriset öka till 2,85 kr per kWh och de ökade räntekostnaderna beräknas ligga i linje med senaste prognos. För att kompensera för dessa ökade kostnader med totalt 2,6 mnkr behöver brukningstaxan öka med 8,0 %. Trots den ytterligare höjningen av brukningstaxan beräknas resultatet för Knivstavatten för 2023 bli -3,2 mnkr.

Konsekvenser av kommande elstöd

Kommunstyrelsen återremitterade ärendet till förvaltningen 2023-02-27 för att utreda konsekvenserna av kommande utbetalning av elstöd, samt att säkerställa att avgifterna inte höjs mer än motiverat.

Roslagsvatten har bidragit med kompletterande underlag till förvaltningen.

Roslagsvatten har för Knivstavattens styrelse presenterat nedan prognos där det prognosticerade utfallet presenteras med och utan den föreslagna taxehöjningen. Båda prognoserna innehåller ett antaget elstöd om 900 kkr.

Tabell 1. Budget samt prognos med och utan taxehöjning, samt ett resultat med och utan elstöd. Siffrorna anges i kkr.

	Budget	Prognos utan taxehöjning	Prognos med taxehöjning
Brukningsavgifter	36 090	33 385	35 422
Periodiserade anläggningsavgifter	5 498	5 498	5 498
Övriga intäkter	2 113	2 096	2 096
Summa intäkter	43 700	40 979	43 015
Inköp	-3 732	-4 659	-4 659
Rörelsekostnader	-18 968	-18 465	-18 465
Personalkostnader	-13 827	-14 224	-14 224
Summa rörelsekostnader	-36 527	-37 349	-37 349
Resultat före avskrivningar	7 174	3 630	5 667
Avskrivningar	-8 077	-8 077	-8 077
Räntenetto	-2 284	-2 464	-2 464
Resultat efter skatt/bokslutsdisp med elstöd	-3 188	-6 911	-4 874
Resultat efter skatt/bokslutsdisp utan elstöd	-3 188	-7 811	-5 774

Resultatet kommer att ge ett negativt resultat med sämre likviditet och soliditet både med taxehöjning och utan taxehöjning, det som skiljer är nivån på underskottet, och i båda fallen blir utfallet betydligt lägre än vad som budgeterats.

Eftersom taxehöjningen inte skett enligt plan kommer det verkliga utfallet att påverkas av när i tid en taxeökning sker och alltefter vad tiden lider kommer prognosen med en taxehöjning att hamna närmare prognosen utan taxehöjning. Kolumnen "Prognos med taxehöjning" är därför delvis inaktuell.

Stora förändringar i kostnader som förklarar behovet av ytterligare en höjning är följande:

- Dyrare vatteninköp pga. Norrvattens prishöjning på 20%, motsvarar -0,9 mkr.
- Kemikalier och slamhantering motsvarar -0,8 mkr
- Konsultkostnader och IT motsvarar -0,5 mkr på grund av ökade kostnader för licenser till fler anställda, införande av Office365 och MIMER-projektet¹.
- Elkostnader bedöms minska med +0,6 mkr i lägre elpris sedan senaste prognosen och med preliminärt elstöd +0,9 mkr
- Internt direktiv om kostnadsbesparingar har minskat kostnaderna med +0,3 mkr

¹ MIMER-projektet är ett omfattande digitaliseringsprojekt för att öka förmågan till centraliserad övervakning och faktabaserad reinvesteringsplanering som syftar till att ge kostnadsbesparingar när det är infört.

- Räntor ger något ökad kostnad för de rörliga lånen.

Utsnittet ur VA-taxan §12 Brukningsavgifter

Förslag för förändrade avgifter utmärkta med **fet stil** och att nuvarande avgifter som inkluderar de redan beslutade 5,0 % för 2023 återfinns inom parentes och är (genomstrukna).

BRUKNINGSAVGIFTER

I de angivna avgifterna ingår lagstadgad mervärdesskatt.

§ 12

12.1 För bebyggd fastighet skall erläggas brukningsavgift.

Avgift utgår per fastighet med (qn=vattenmätarens nominella flöde):

a) en fast avgift per år och mätare (grundavgift)		
.1	qn 2,5 m ³ /h i 1- och 2-bostadshus samt övriga fastigheter med årsförbrukning mindre eller lika med 300 m ³ /år	5 800 5 372 kr
.2	2 qn 2,5 m ³ /h i övriga fastigheter	15 785 14 615 kr
.3	qn 6 m ³ /h	43 980 40 722 kr
.4	qn 10 m ³ /h	97 135 89 938 kr
.5	qn 15 m ³ /h	160 540 148 646 kr
.6	qn 40 m ³ /h	334 570 309 785 kr

b) en avgift per m³ levererat vatten **16,45** ~~15,23~~ kr

Påverkan på olika typer av fastigheter, brukningstaxa 5+8%

I nedanstående tabeller presenteras avgift 2022, beslutad taxa 2023, 5,0% höjning, samt föreslagen höjning med 8,0% för 2023, för en fastighet som är ansluten till dricksvatten, spillvatten och dagvatten respektive endast dricksvatten och spillvatten.

Förslaget till höjning av brukningsavgiften innebär följande höjning för småbostadshus inkl. moms:

Tabell: Månadskostnad för småhus som är anslutna till vatten, spill- och eventuellt dagvatten

FASTIGHET	Taxa 2022	Beslutad taxa	Förslag	Total ändring
		5%	ytterligare 8%	
Typhus A*	657	690	745	13,39%
Typhus A*, utan dagvatten	608	638	689	13,39%

* Typhus A är en fastighet med tomtyta om 800 m², en vattenförbrukning om 150 m³/år och en vattenmätare Qn 2,5 m³/h och används bland annat i jämförelsesyfte.

För storhus, tex hyreshus och bostadsrättsfastigheter, innebär höjningen följande inkl. moms:
Tabell: Månadskostnad för storhus som är anslutna till vatten, spill- och eventuellt dagvatten

FASTIGHET	Taxa 2022	Beslutad taxa 5%	Förslag ytterligare 8%	Total ändring
Typhus B**	321	337	364	13,42%
Typhus B**, utan dagvatten	316	332	358	13,42%

* Typhus B är ett flerbostadshus med 15 lägenheter, 800 m² tomtyta och en vattenförbrukning om 2000 m³/år. Huset har två stycken parallellkopplade vattenmätare Qn 2,5 m³/h.

Barnkonsekvensanalys

Barnkonsekvensanalys är utförd enligt bifogad checklista.

Underlag för beslut

Tjänsteutlåtande 2023-03-27

Kompletterande ekonomiskt underlag till kommunstyrelsen inför beslut om höjning av brukningstaxa. 2023-03-22

Beslut från samhällsutvecklingsnämnden, § 9, 2023-01-23

KS beslut §21 om återremiss av ärendet 2023-02-27

Hemställan från Roslagsvatten med två bilagor:

Bilaga 1, tjänsteskrivelse till Knivstavatten

Bilaga 2, justerat protokoll från Knivstavattens styrelsemöte 2022-12-06

Beslutet ska skickas till

Akten

Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadskontoret

Roslagsvatten AB

Daniel Lindqvist, kommundirektör

Jenny Rydåker, samhällsbyggnadschef

Barnchecklista inför beslut

1. Påverkar beslutet barn?

Ja Nej

Enligt FN är alla under 18 år
att betrakta som barn

Förklara oavsett svar.

Inrättande av nytt verksamhetsområde innebär att området kan försörjas av allmänt vatten- och avlopp.

*Om, **ja fortsätt** med frågorna.*

2. Hur har barns bästa beaktats?

Allmänt vatten- och avlopp är en förutsättning för att området ska kunna bebyggas som detaljplanen anger.

3. Beskriv eventuella intressekonflikter.

4. Barn tillfrågas vid övergripande fleråriga planer/styrdokument. Har så skett?

Ja Nej

Inte aktuellt. Beslutet rör inte övergripande flerårig plan/ flerårigt styrdokument

Om ja, förklara på vilket sätt barn varit delaktiga i beslutet, vilka åsikter barnen lyft fram samt hur dessa åsikter beaktats i beslutet. Om nej, förklara varför barn inte tillfrågats.